

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 400/08-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. decembra 2008 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa v konaní o sťažnosti J. P. a P. P., obaja bytom P., zastúpených advokátkou JUDr. M. K., P., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava vo veci vedenej pod sp. zn. 14 C 129/1994 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. P. a P. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava vo veci vedenej pod sp. zn. 14 C 129/1994 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Trnava p r i k a z u j e v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 129/1994 konať bez zbytočných prietáhov.

3. J. P. a P. P. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie každému v sume po 70 000 Sk (slovom sedemdesiatisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Trnava p o v i n n ý zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Trnava je povinný uhradiť J. P. a P. P. trovy právneho zastúpenia v sume 10 923 Sk (slovom desaťtisícdeväťstodvadsaťtri slovenských korún) na účet ich právnej zástupkyne JUDr. M. K., P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 5. novembra 2008 č. k. II. ÚS 400/08-20 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť J. P. (ďalej len „sťažovateľ“) a P. P. (spolu ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. M. K., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 14 C 129/1994.

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli:

«Sťažovatelia v I. a II. rade sú žalobcami v právnej veci o vydanie nehnuteľností vedenej pred Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 14 C/129/1994.

Žalobou zo dňa 16. 08. 1991 doručenou na Okresný súd Trnava dňa 09. 10. 1991 (konanie vedené pod sp. zn. 14 C/156/1991) sa sťažovatelia v I. a II. rade v zmysle zákona č. 87/1991 Zb. v znení neskorších zmien a predpisov domáhali výmery 96 m² z parcel zapísaných na LV č. 395 v k. ú. P. pod parcelami č. 5270/15 a 5270/16...

Dňa 01. 10. 1993 bolo pod sp. zn. 14 C/156/1991 rozsudkom Okresného súdu právoplatne rozhodnuté, že odporca má predmetnú výmeru z predmetných parcel vydať sťažovateľom v I. II. rade...

Dňa 19. 10. 1994 bola uznesením Okresného súdu Trnava pod sp. zn. 14 C/129/1994 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. 04. 1995, pod sp. zn.

13 Co/88/1995 povolená obnova konania na základe návrhu odporcu zo dňa 11. 05. 1994, a to na tom základe, že bola dodatočne objavená zápisnica zo dňa 13. 12. 1965, a podľa tejto zápisnice pôvodná vlastníčka predmetných nehnuteľností súhlasila s uvoľnením pozemku v dôsledku výstavby vlečky s tým, že budú vyhotovené geometrické plány a cena pozemku vyplatená vlastníkom.

V celom, zatiaľ vyše 14-ročnom (nepočítajúc konanie pôvodné) súdnom „konaní“ bolo na Okresnom súde Trnava vytyčených úctyhodných 14 pojednávanií, čo v priemere vychádza jedno pojednávanie na každý rok...»

Sťažovatelia sa na prietahy v konaní sťažovali predsedovi okresného súdu 7. februára 2007 a 9. mája 2008. Až po poslednej sťažnosti právneho zástupcu sťažovateľov boli vo veci vykonané niektoré úkony.

V ďalšom sťažovatelia uviedli:

„U sťažovateľov prietahy spôsobené a spôsobované Okresným súdom Trnava spôsobili alarmujúci stav právnej neistoty, nechť k zákonom a rezignáciu domáhať sa akokoľvek a kdekoľvek svojich práv...»

Neodôvodnené prietahy, ktorým sa konanie nezmyselne predlžuje, viedli k porušeniu základného práva na prerokovanie veci sťažovateľov v I. a II. rade bez zbytočných prietahov...“

Vzhľadom na uvedené, sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„I. Základné právo sťažovateľov v I. a II. rade, na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, bolo postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C/129/1994 porušené.

II. Okresnému súdu Trnava prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C/129/1994 konal bez ďalších prietahov.

III. J. P. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 400.000, Sk slovom: štyristotisíc slovenských korún (13 277,57 € slovom: trinásťtisícdeväťdesiatšesť Eur a päťdesiatšesť centov), ktorému ich je Okresný súd Trnava povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. P. P. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 400.000, Sk slovom: štyristotisíc slovenských korún (13 277,57 € slovom: trinásťtisícdevstosedemdesiatsedem Eur a päťdesiatsedem centov), ktorej ich je Okresný súd Trnava povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu

V. Okresný súd Trnava je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia (2 právne úkony vykonané v roku 2008 v zmysle § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 13 ods. 3 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) J. P. a P. P. v sume 10.928,- Sk slovom: desaťtisícdeväťstodvadsaťosem slovenských korún (361,66 € slovom: tristošesťdesiatjeden Eur a šesťdesiatšesť centov) advokátke JUDr. M. K., P., na jej účet č. ... vedený v Č, a. s., pobočka P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľov a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu okresného súdu zároveň vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti. Právna zástupkyňa sťažovateľov (podaním z 12. novembra 2008) a predseda okresného súdu (faxovým podaním zo 4. decembra 2008) ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právnej zástupkyne sťažovateľov a predsedu okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti sťažovateľov uviedol:

„V právnej veci navrhovateľov J. P. a P. P., bytom P., obaja zastúpení JUDr. J. M., proti odporcovi P. spol. s r. o. v konkurze, P., zastúpenému správcom konkurznej podstaty JUDr. T. D., bol dňa 13. 5. 1994 podaný návrh na povolenie obnovy konania vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 14 C/156/1991. Súd uznesením č. k. 14 C 129/94-42 zo dňa 19. 10. 1994 obnovu konania povolil, a toto uznesenie bolo v dôsledku odvolania navrhovateľov potvrdené Krajským súdom v Bratislave dňa 28. 4. 1995. Následne bolo

vo veci vytyčených viacero pojednávani JUDr. B. M., zákonnou sudkyňou vo veci, ktorá rozsudkom č. k. 14 C/156/91-104 zo dňa 22. 10. 1997 návrh na vydanie nehnuteľnosti navrhovateľom zamietla. V priebehu odvolacieho konania v dôsledku odvolania navrhovateľov, bol na majetok odporcu vyhlásený konkurz v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave č. k. 4 K 262/99, uznesením zo dňa 5. 10. 1999. Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 6 Co 67/99-189 zo dňa 22. 12. 2000, rozsudok prvostupňového súdu zo dňa 22. 10. 1997 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Opatrením predsedníčky súdu bola vec pridelená na ďalšie konanie JUDr. M. M. dňa 28. 6. 2001, následne dňa 5. 6. 2002 ďalším opatrením bol spis pridelený Mgr. A. T., ktorá je zákonnou sudkyňou vo veci doposiaľ.

Uznesením tunajšieho súdu č. k. PN-4 C 271/01-77 zo dňa 16. 8. 2005 spojil sudca Mgr. P. M. na spoločné konanie vec vedenú pod sp. zn. PN-4 C 271/01 a vec sp. zn. 14 C 129/94. Dňa 3. 3. 2006 bolo vytyčené pojednávanie, pričom bolo súdom zistené, že JUDr. T. D., správca konkurznej podstaty odporcu je na adrese uvedenej v zozname správcov neznámy, a zároveň, že ešte v decembri 2005 bol JUDr. T. D. zo zoznamu správcov konkurznej podstaty vyčiarknutý, napriek tomu však vo výpise z obchodného registra odporcu stále bol uvádzaný ako správca konkurznej podstaty odporcu. Pojednávanie dňa 21. 6. 2006 bolo odročené za účelom zistenia skutočností ohľadom miesta, kde by správca konkurz, podstaty mal sídliť, nakoľko súdu nebola známa adresa, z ktorej mal byť predvolaný na pojednávanie. Dňa 28. 2. 2007 bol daný podnet na Krajský súd v Bratislave na zosúladenie skutočného stavu so stavom zapísaným v obchodnom registri pokiaľ ide o ustanoveného správcu konkurz, podstaty odporcu, na čo Krajský súd Bratislava dňa 17. 4. 2007 oznámil, že v obchodnom registri má úpadca vyznačené všetky právne skutočnosti tak ako ich oznámili, čo však nemenilo nič na tom, že naďalej nebolo možné predvolať správcu konkurznej podstaty odporcu na pojednávania a to ani z adresy uvádzanej v zozname správcov ani z ďalšej adresy oznámenej konkurzným súdom Krajským súdom v Bratislave. Z toho dôvodu bolo odročené aj pojednávanie dňa 12. 10. 2007. Na pojednávanie vytyčené na deň 5. 12. 2007 bolo doručené predvolanie priamo na adresu odporcu v P. Na pojednávaní dňa 5. 12. 2007 bola vznesená námietka zaujatosti sudcu zo strany splnomocneného zástupcu JUDr. T. D. a po zaplatení súdneho poplatku bol spis 4. 7. 2008 predložený predsedom súdu JUDr. P. L. na rozhodnutie o námietke zaujatosti Krajskému súdu

v Trnave.

Uznesením č. k. 14 C 129/94-211 zo dňa 18. 12. 2007 bolo prejednanie veci vedenej pod sp. zn. PN-4C 271/01 vylúčené na samostatné konanie, a ďalej sa konalo už iba o návrhu pôvodne zapísanom pod sp. zn. 14 C 129/94. Spis bol z Krajského súdu v Trnave vrátený dňa 8. 9. 2008 a 24. 9. 2008 bolo vytýčené pojednávanie na deň 5. 11. 2008. Dňa 10. 10. 2008 ospravedlnil svoju neúčast' na práve vytýčenom pojednávaní právny zástupca navrhovateľov JUDr. J. M. z dôvodu kolízie tohto pojednávania s jeho ďalším pojednávaním na Okresnom súde Piešťany a zároveň žiadal o zmenu termínu pojednávania na ten istý deň ale v inú hodinu. Tomuto jeho návrhu nebolo možné vyhovieť z dôvodu naplnenia pojednávacieho dňa pojednávaniami v iných veciach. Splnomocnený zástupca správcu konkurznej podstaty odporcu sa na pojednávaní dňa 5. 11. 2008 k veci vyjadril a doložil listinné doklady ohľadom vlastníctva k nehnuteľnosti, o vydanie ktorej vo veci ide. Toto pojednávanie bolo odročené na termín 23. 1. 2009.“

Ústavný súd zo spisu okresného súdu sp. zn. 14 C 129/1994 zistil tento priebeh konania:

- 13. mája 1994 navrhovateľ (P., s. r. o., P.) podal na okresnom súde návrh na obnovu konania vo veci sp. zn. 14 C 156/91,
- 19. októbra 1994 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ bol prítomný, okresný súd uznesením povolil obnovu konania vo veci sp. zn. 14 C 156/91,
- 8. januára 1995 sťažovatelia podali odvolanie proti uzneseniu o povolení obnovy konania,
- 28. novembra 1994 konajúci sudca podal žiadosť o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozhodnutia, predseda okresného súdu predĺžil lehotu do 6. decembra 1994,
- 17. februára 1995 bol spis doručený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“, sp. zn. 13 Co 88/95),
- 4. augusta 1995 bol spis vrátený okresnému súdu s uznesením krajského súdu sp. zn. 13 Co 88/95 z 28. apríla 1995, ktorým potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa,
- 13. decembra 1995 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie, účastníci neboli prítomní, pojednávanie bolo odročené na neurčito,

- 24. januára 1996 sa uskutočnilo pojednávanie, účastníci neboli prítomní, bolo odročené na neurčito,
- 21. februára 1996 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ bol prítomný, pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že si zástupca navrhovateľa naštuduje spis a rovnako aj zástupca sťažovateľov zašle písomné vyjadrenie,
- 17. apríla 1996 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ bol prítomný, pojednávanie bolo odročené na 5. jún 1996 s tým, že zástupca navrhovateľa zistí bydlisko p. V. a navštívi archív, bude predvolaný svedok p. H.,
- 30. apríla 1996 právny zástupca sťažovateľov požiadal o preloženie termínu pojednávania,
- 30. októbra 1996 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovatelia boli prítomní, pojednávanie bolo odročené na 11. december 1996 s tým, že bude predvolaný svedok Ing. B. a svedkyňa Š. V. pod hrozbou pokuty,
- 11. decembra 1996 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovatelia boli prítomní, bolo odročené na 29. január 1997,
- 29. januára 1997 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovatelia boli prítomní, bolo odročené na neurčito s tým, že bude vypočutá p. V. v jej domácnosti,
- 26. februára 1997 bol spis doručený Okresnému súdu Piešťany z dôvodu dožiadania – výsluch svedkyne V.,
- 9. apríla 1997 sa uskutočnil výsluch Š. V.,
- 14. apríla 1997 bol spis vrátený okresnému súdu,
- 12. septembra 1997 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ bol prítomný, pojednávanie bolo odročené na 22. október 1997 s tým, že bude znova predvolaný navrhovateľ,
- 22. októbra 1997 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovatelia boli prítomní, bol vyhlásený rozsudok, okresný súd návrh zamietol,
- 24. marca 1998 bol spis doručený Krajskému súdu v Trnave (sp. zn. 6 Co 77/98),
- 23. apríla 1998 bol spis vrátený okresnému súdu na doplnenie,
- 15. júna 1998 sťažovateľ podal odvolanie proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 14 C 156/91,
- 30. júla 1998 okresný súd vyzval sťažovateľa na zdôvodnenie odvolania,

- 12. augusta 1998 sťažovateľ doplnil dôvody odvolania,
- 22. februára 1999 bol spis doručený Krajskému súdu v Trnave (sp. zn. 6 Co 67/99),
- 22. júla 1999 Krajský súd v Trnave vyzval navrhovateľa na doloženie listinných dôkazov,
 - 13. októbra 1999 sa uskutočnilo pojednávanie na Krajskom súde v Trnave, sťažovateľ bol prítomný, pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu dopytu na správcu konkurznej podstaty v súvislosti s návrhom na ďalšie konanie,
 - 20. decembra 1999 Krajský súd v Trnave vyzval správcu konkurznej podstaty, aby oznámil, či navrhuje pokračovať v konaní,
 - 17. januára 2000 správca konkurznej podstaty oznámil, že nenavrhuje pokračovať v tomto, zo zákona prerušenom, konaní,
 - 12. januára 2001 bol spis vrátený okresnému súdu s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6 Co 67/99 z 22. decembra 2000, ktorým odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie,
 - 16. augusta 2005 okresný súd uznesením sp. zn. PN 4 C 271/2001 spojil na spoločné konanie veci vedené pod sp. zn. PN 4 C 271/01 a sp. zn. 14 C 129/94, uznesenie nadobudlo právoplatnosť 10. septembra 2005,
 - 3. mája 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 21. jún 2006,
 - 21. júna 2006 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ bol prítomný, pojednávanie bolo odročené na neurčito,
 - 23. marca 2007 okresný súd dal podnet krajskému súdu na ustanovenie nového správcu konkurznej podstaty úpadcovi P., spol. s r. o., P.,
 - 17. apríla 2007 bolo doručené oznámenie sudkyne krajského súdu, v ktorom upozorňuje konajúcu sudkyňu na to, že konkurzné konanie sa riadi zákonom č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov a len v tomto zákone je taxatívne uvedené, kto môže dať podnet na ustanovenie nového správcu,
 - 4. októbra 2007 okresný súd požiadal krajský súd o oznámenie aktuálneho správcu konkurznej podstaty,
 - 11. októbra 2007 bolo doručené oznámenie krajského súdu, že konanie v označenej veci nie je dosiaľ skončené, správcom konkurznej podstaty je JUDr. D.,

- 12. októbra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ bol prítomný, bolo odročené na 5. december 2007,
- 5. decembra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ bol prítomný, bolo odročené na neurčito,
- 18. decembra 2007 okresný súd uznesením sp. zn. 14 C 129/1994 z 18. decembra 2007, vylúčil na samostatné konanie vec vedenú pod sp. zn. PN 4 C 271/01,
- 7. júla 2008 bol spis doručený Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o námietke zaujatosti sudkyne (sp. zn. 10 Nc C 23/08),
- 8. septembra 2008 bol spis vrátený okresnému súdu bez vydania rozhodnutia o vylúčení namietanej sudkyne, pretože na to nenastal dôvod,
- 24. septembra 2008 bolo nariadené pojednávanie na 5. november 2008.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným

rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 221/04, I. ÚS 10/98).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prierahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07, I. ÚS 70/98).

Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ktoré ústavný súd uplatňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd zistil, že predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o návrhu sťažovateľov na vydanie veci. Ústavný súd z predloženého spisu nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by poukazovali na skutkovú náročnosť tejto veci. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov a nevykazuje známky zložitosti.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prierahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd pri preskúmaní predloženého spisu nezistil žiadnu okolnosť, ktorou by sťažovatelia prispeli k zbytočným prierahom v konaní a na takúto okolnosť nepoukázal ani predseda okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti.

Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu. Ústavný súd konštatuje, že konanie v predmetnej veci od jej podania okresnému súdu dosiaľ trvá 14 rokov.

Podľa názoru ústavného súdu občianske súdne konanie, ktoré trvá tak dlho, ako to bolo v danej veci, možno už len na základe jeho posúdenia v zásade považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy. Takáto zdĺhavosť konania totiž predlžuje stav právnej neistoty dotknutej osoby do tej miery, že sa jej právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate (*mutatis mutandis* I. ÚS 39/00, I. ÚS 66/03).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'účinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'účinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadost'účinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva.

Keďže ústavný súd rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, zaoberal sa aj ich žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovatelia žiadali, aby im bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 400 000 Sk poukazujúc najmä na právnu neistotu, nečinnosť okresného súdu, „... *alarmujúci stav právnej neistoty, nechť k zákonom a rezignáciu domáhať sa akokoľvek a kdekoľvek svojich práv*“.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc predovšetkým charakter neefektívnej činnosti okresného súdu, ktorá viedla k zbytočným priet'ahom v konaní, správanie sťažovateľov ako účastníkov konania, povahu prerokovanej veci, ktorá je predmetom posudzovaného konania, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia pre sťažovateľov v sume každému po 70 000 Sk primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou JUDr. M. K. Ústavný súd úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie sťažnosti a jej podanie) vykonané v roku 2008 u každého zo sťažovateľov v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 13 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to v sume štyrikrát po 2 540,80 Sk (§ 11 ods. 2 v spojení s § 13 ods. 3 vyhlášky) a štyrikrát po 190 Sk režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Úhrada bola priznaná v požadovanej sume 10 923 Sk. Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2008